

Đề thi thử vào lớp 10 Ngữ Văn THCS Đoàn Thị Điểm (Lần 1) 2021

Phần I (6 điểm). Đọc đoạn văn dưới đây và trả lời các câu hỏi:

“Anh bị viên đạn của máy bay Mỹ bắn vào ngực. Trong giờ phút cuối cùng, không còn đủ sức trăng trối lại điều gì, hình như chỉ có tình cha con là không thể chết được, anh đưa tay vào túi, móc cây lược, đưa cho tôi và nhìn tôi một hồi lâu. Tôi không đủ lời lẽ để trả lại cái nhìn ấy, chỉ biết rằng, cho đến giờ, thỉnh thoảng tôi cứ nhớ lại đôi mắt của anh.

- Tôi sẽ mang về trao tận tay cho cháu. Tôi cúi xuống gần anh và khẽ nói. Đến lúc ấy, anh mới nhắm mắt đi xuôi.”

(Trích “Chiếc lược ngà”, Nguyễn Quang Sáng, Ngữ văn 9, Tập 1)

1. Truyện ngắn “Chiếc lược ngà” được tác giả Nguyễn Quang Sáng viết năm bao nhiêu? Nhân vật “anh” ở trong đoạn trích trên là ai? Nhân vật ấy đang ở trong hoàn cảnh nào? (1 điểm)
2. Tại sao sau khi “tôi” nói “sẽ mang về trao tận tay cho cháu”, “anh” mới “nhắm mắt đi xuôi”? (1 điểm)
3. Xác định chủ ngữ, vị ngữ của câu văn được gạch chân trong trích đoạn trên và cho biết đó là câu đơn hay câu ghép. (0.5 điểm)
4. Dựa vào tác phẩm, hãy viết đoạn văn theo mô hình tổng-phân-hợp, khoảng 12 câu để làm rõ tình cảm sâu nặng và cao đẹp của nhân vật “tôi” dành cho con giữa hoàn cảnh éo le của chiến tranh. Trong đoạn có sử dụng phép thế và câu nghi vấn (gạch chân và chú thích rõ). (3 điểm)
5. Đoạn trích trên đã thể hiện được rất rõ sự thấu hiểu nỗi lòng, tâm tư của nhau giữa những người đồng chí đồng đội trong chiến đấu. Hãy nêu tên một văn bản (chỉ rõ tác giả) trong chương trình cũng cho thấy điều đó. (0.5 điểm)

Phần II. (4 điểm) Đọc kĩ đoạn văn sau:

Nếu được làm hạt giống để mùa sau

Nếu lịch sử chọn ta làm điểm tựa

Vui gì hơn làm người lính đi đầu

Trong đêm tối, tim ta làm ngọn lửa.

(Trích Ngữ văn 9, Tập 1, trang 90)

1. Từ “điềm tựa” trong lời thơ trên được dùng theo nghĩa gốc hay nghĩa chuyển? Đặt trong ngữ cảnh này, nên hiểu nghĩa của từ “điềm tựa” như thế nào? (1 điểm)
2. Theo em, lời nhắn nhủ của tác giả đối với mỗi người qua những câu thơ trên là gì? (1 điểm)
3. Dựa vào nội dung của đoạn thơ trên kết hợp với những hiểu biết của mình, bằng một đoạn văn có độ dài khoảng 2/3 trang giấy thi, hãy trình bày suy nghĩ về việc cần thiết lựa chọn lối sống đẹp của những người trẻ hiện nay. (2 điểm)

Đáp án đề thi thử vào lớp 10 môn Văn THCS Đoàn Thị Điểm (lần 1)

Phần I (6 điểm). Đọc đoạn văn dưới đây và trả lời các câu hỏi:

1. Truyện Chiếc lược ngà được nhà văn Nguyễn Quang Sáng viết năm 1966, tại chiến trường Nam Bộ trong thời kì cuộc kháng chiến chống Mỹ của nhân dân ta đang diễn ra quyết liệt.

Nhân vật “anh” ở trong đoạn trích trên là ông Sáu. Lúc này ông đang bị thương nặng, trong giây phút cuối cùng ông nhờ đồng đội trao lại kỉ niệm cho con gái là Chiếc lược ngà ông đã làm xong.

2. Biết mình bị thương nặng không thể qua khỏi, chỉ đến khi gửi lại chiếc lược ngà lại cho bạn và khi nhận được lời hứa sẽ trao tận tay bé Thu, ông mới yên lòng nhắm mắt. (Đó là điều trăng trời không lời nhưng nó thiêng liêng hơn cả những lời di chúc. Nó là sự ủy thác, là ước nguyện cuối cùng, ước nguyện của tình phụ tử.)

3. Tôi (CN) không đủ lời lẽ để trả lại cái nhìn ấy(VN), chỉ biết rằng, cho đến giờ, thỉnh thoảng tôi (CN) cứ nhớ lại đôi mắt của anh(VN).

4. Gợi ý: Chiến tranh là hiện thực đau xót:

+ Chiến tranh đã làm cho con người phải xa nhau, chiến tranh làm khuôn mặt ông Sáu biến dạng, chiến tranh khiến cuộc gặp gỡ của hai cha con vô cùng éo le, bị thử thách.

+ Chiến tranh khắc nghiệt để ông Sáu chưa kịp trao chiếc lược ngà đến tận tay cho con mà đã phải hi sinh trên chiến trường.

+ Chiếc lược ngà như là biểu tượng của tình thương yêu, săn sóc của người cha dành cho con gái,.

=> Một tình cảnh đau thương lại đến với cha con ông Sáu: "bị viên đạn của máy bay Mỹ bắn vào ngực" và "Trong giờ phút cuối cùng, không còn đủ sức trăng trời lại điều gì, hình như chỉ có tình cha con là không thể chết được", tất cả tàn lực cuối cùng chỉ còn cho ông làm một việc "đưa tay vào túi, móc cây lược" đưa cho người bạn chiến đấu. Đó là điều

trắng trời không lời nhưng nó thiêng liêng hơn cả những lời di chúc. Nó là sự ủy thác, là ước nguyện cuối cùng, ước nguyện của tình phụ tử.

5. Đồng Chí - Chính Hữu

Phần II. (4 điểm)

1. Từ “điểm tựa” được sử dụng theo nghĩa chuyên. Ở đây, từ điểm tựa có ý nghĩa là sứ mệnh, vai trò quan trọng, cần thiết, trách nhiệm của con người trước biến cố lịch sử của dân tộc.

2. Lời nhắn nhủ của tác giả đối với mỗi người: có trách nhiệm, có tình cảm, tình yêu nước, sẵn sàng đấu tranh, hy sinh bảo vệ dân tộc khi cần.

3. Một số gợi ý chính:

- Vấn đề nghị luận: suy nghĩ về việc cần thiết lựa chọn lối sống đẹp của những người trẻ hiện nay.

- Giải thích: “Lẽ sống” hay còn gọi là ý nghĩa cuộc sống – là một trong những vấn đề quan trọng, trung tâm và là nền tảng tinh thần của đời sống con người.

- Bàn luận:

+ Có lẽ sống tốt đẹp sẽ giúp con người có thể vượt qua được mọi khó khăn và vươn lên trong cuộc sống. Và ngược lại, những người không có lẽ sống sẽ có thể gặp khủng hoảng nghiêm trọng, khiến họ suy sụp về tinh thần, mất niềm tin và ảnh hưởng đến hướng đi, rối loạn trong hành động và dẫn đến những hậu quả khó lường.

+ Thực trạng lẽ sống của những người trẻ hiện nay:

Lẽ sống của một bộ phận giới trẻ hiện nay được đánh giá là kém hơn rất nhiều so với các thời đại trước. Nhiều gia đình khi có điều kiện hơn đã mang đến cho con em của mình một cuộc sống tốt hơn về vật chất, từ đó nhiều bạn không hiểu được những khó khăn, vất vả và có lối sống buông thả và không có lý tưởng, trí cầu tiến cho tương lai.

Hàng loạt những ứng dụng tiện ích ra đời, ảnh hưởng trực tiếp đến thế hệ giới trẻ. Một số đang sống một cuộc sống công nghệ không lành mạnh, buông thả, ăn chơi sa đọa, nghiện ngập và hàng loạt những tệ nạn xã hội khác.

- Kết thúc vấn đề.